

Uppgift 1 – Debatt

Syftet med den här uppgiften är att ni ska kunna tillämpa relevant teori om samhällets miljöproblem och exploatering av naturresurser för att lösa miljörelaterade verklighetsbaserade problem, och motivera dina lösningar, kritiskt värdera de vinster och de begränsningar som miljövårdande insatser har och kritiskt värdera framtida scenarier.

Uppgiften går ut på att två grupper har ett fall som kan debatteras och de båda grupperna talar för olika ståndpunkter som finns i debatten. Gruppvis läser ni litteratur som passar för er ståndpunkt. Gruppen ska sedan på seminariet debattera för sin ståndpunkt mot en annan grupp, som debatterar för en annan ståndpunkt. Fokus i debatten ska ligga på miljön. Varje redovisningstillfälle pågår i 45 minuter, med två debatter per redovisningstillfälle, dvs två grupper debatterar och två grupper är åhörare - sedan byter vi.

Instruktioner

Förberedelser

1. Varje grupp blir tilldelad ett fall och en ståndpunkt
2. Sök information via kurslitteratur, föreläsningar rapporter, vetenskapliga artiklar, böcker etc. och ta reda på mer om fallet och er ståndpunkt.
3. Under debattseminariet ska ni använda informationen ni läst och debattera för er ståndpunkt i fallet under en 20 minuters debatt

Debattseminariet

1. Varje debatt börjas av ett öppningsanförande där varje ståndpunkt har 2 minuter på sig.
2. Efter detta är det 10 minuter där man får begära ordet. När man fått ordet har man max 1 minut på sig. Poängtera med referenser, exempelvis Forskningsrapport X skriver....
3. Debatten avslutas med ett avslutande ställningstagande där varje ståndpunkt har 2 minuter på sig, utan att den andra gruppen får svara. Gruppen som hade första repliken i öppningsanförandet är inte samma som gruppen som har sista repliken i det avslutande ställningstagandet.
4. Om redovisningsgrupperna vill används en anonym mentimeter så att publiken (de andra grupperna) kan rösta om vinnaren av debatten

Krav för att bli godkända

- Aktivt deltagande i debattseminariet
- Kritisk förståelse
- Förmåga att bidra till kursen
- Vetenskapligt djup och behandling av fallet

Kontaktuppgifter till kursansvarig och handledare

Carina Sundberg
Axel Lindfors
Sofia Dahlgren

carina.sundberg@liu.se
axel.lindfors@liu.se
sofia.dahlgren@liu.se

De olika fallen

Fall 1 – Grönt i städer

I takt med att städerna växer så ökar också risken för att stadsluften försämrats. I stadsmiljöer kan ibland vegetation användas som filter, men det finns två sidor av denna lösning.

Växtligheten kan både ha en positiv och negativ effekt beroende på var i staden den finns, detta eftersom växtligheten både filtrerar och kapslar in luftföroreningar.

Sida A: Växtlighetens positiva effekt

Sida B: Växtlighetens negativa effekt

För båda ståndpunkterna kan ni läsa om: Vegetation i urbana miljöer, vegetation i städer, gatuträd, grönskande tätorter, luftföroreningar, luftkvalitet, luft och miljö....

Fall 2 – Hållbara produkter ur innovation

En stor del av dagens samhällsproblem påverkas av att vi konsumerar saker, som dels använder resurser, innehåller kemikalier, drivs av energi etc. Det är idag stort fokus på att minska produkters påverkan på dessa problem, genom att till exempel minska mängden kemikalier, göra produkterna mer energieffektiva. Samtidigt pratas det även mycket om att vi ska minska vår konsumtion och att använda saker så länge som möjligt, att återanvända saker och att återvinna material.

Sida A: Nya produkter har mindre påverkan än gamla och därför ska vi byta upp oss

Sida B: Det är mer effektivt att använda produkterna vi har så länge som möjligt

För båda ståndpunkterna kan ni läsa om: konsumtion, resursförbrukning, energieffektivitet, vitvaror, kemikalier i gamla leksaker, gifter i återvunnen plast

Fall 3 – Matproduktion och biobränslen

De senaste tjugo årens utveckling av biobränslen har väckt en stor debatt kring användandet av grödor och åkermark till bränsleproduktion. Bränslen så som etanol, HVO och RME produceras till stor del av grödor så som majs, vete, palmolja och raps. Dessa grödor är alla viktiga livsmedel och mat är väl ändå viktigare än bränsle?

Samtidigt står vi inför vår tids största utmaning i att bekämpa antropogen klimatförändring. För att detta ska vara möjligt krävs att fossila bränslen byts ut, är detta möjligt utan grödobaserade bränslen? Och om det är möjligt, har vi tid att vänta på ny teknik och innovation?

Sida A: Matproduktion går alltid före bränsleproduktion

Sida B: Biobränslen är nödvändiga och måste få ta en betydande del av åkermarken

För båda ståndpunkterna kan ni läsa om: Food versus fuel, mat eller bränsle, scenarier för framtidens drivmedel samt drivmedelsanvändning idag.

Fall 4 – Plast eller papper

Muggar, påsar, behållare och förpackningsmaterial, alla dessa kan antingen göras utav plast eller papper. Plastartiklar av dessa slag är ofta fossilbaserade och svårnedbrytbara. Detta leder till miljöproblem relaterade till nedskräpning och klimatförändring. Papper å andra sidan är förnybart och tar mycket kortare tid för naturen att bryta ner. Dock kan pappersartiklar inte användas lika många gånger som en plastartikel och de kräver mycket mer energi i tillverkningen.

Hur ska man då göra? Välja plast eller papper?

Sida A: Plastartiklar är bättre än pappersartiklar

Sida B: Pappersartiklar är bättre än plastartiklar

För båda ståndpunkterna kan ni läsa om: plastpåse eller papperspåse, plastmugg eller pappersmugg och primärenergianvändning. För sida A kan ni läsa om: pappersindustrins energianvändning, skövling av skogar och giftutsläpp från pappersbruk. För sida B kan ni läsa om: plastskräpsproblem i mark och vatten, plast i våra hav, fossila råvaror i plastproduktion och plastens långa livstid.

Fall 5 – Naturliga förändringar

Biologisk mångfald är ett sätt att beskriva naturens komplexitet och diversitet. Det har alltid förekommit naturliga variationer av biodiversiteten. Hastigheten på artutdöende uppskattas nu vara högre än vad som anses normalt. Samtidigt sker en tillkomst av främmande arter, s k invasiva arter, som diskuteras. Vissa arter kommer att dö ut oavsett våra insatser, medan arter ibland kan räddas tack vare våra riktade insatser.

Ska vi ingripa i en sådan naturlig förändring?

Sida A: "Låta naturen ha sin gång"- arter har alltid försvunnit

Sida B: "Naturen behöver hjälp" – det behövs insatser för att bevara arter

För båda ståndpunkterna kan ni läsa om: biologisk mångfald – förändringar, varför, naturliga orsaker, återinvandring, massutdöenden, etablering, mänskliga insatser för/emot, ekosystemperspektiv, artperspektiv, invasiva arter, värde....

Fall 6 – Ekologiskt vs närproducerat

Livsmedel är något som vi alla behöver, och livsmedelsproduktionen idag leder till stor påverkan på många olika miljöområden. Vill man hjälpa till att minska denna påverkan kan man välja att köpa ekologisk mat som är producerad mer hållbart, utan till exempel gifter och konstgödsel. Det finns även de konsumenter som tycker det är viktigare med närproducerad mat, där maten är producerad under svensk lagstiftning nära konsumenten utan några långa transporter.

Sida A: Ekologisk mat är bättre än närproducerad mat

Sida B: Närproducerad mat är bättre än ekologisk mat

För sida A kan ni läsa om: ekologisk mat, kemikalier, bekämpningsmedel, konstgödsel, djurskydd. För sida B kan ni läsa om: närproducerad mat, transporter, svensk lagstiftning relaterad till livsmedelsproduktion, djurskydd.

Fall 7 – Ekologiskt vs närproducerat vs återvunnet

I dagens samhälle köper vi en stor mängd varor, och deras produktion påverkar miljön på många sätt genom utsläpp av giftiga ämnen, användning av begränsade resurser etc. För att minska påverkan kan man välja varor som är producerade på lite olika sätt. Dels finns det ekologiska varor, som innehåller råvaror där man inte använt t.ex. gifter och konstgödsel. Dels finns det närproducerade varor, som innehåller råvaror som är producerade med svensk lagstiftning och där produkten inte transporterats några längre sträckor. Och dels finns det varor som är producerade med återvunna råvaror, där man försöker använda resurserna så långt som möjligt.

Sida A: Ekologiska varor är bättre än närproducerade eller återvunna varor

Sida B: Närproducerade varor är bättre än ekologiska eller återvunna varor

Sida C: Återvunna varor är bättre än ekologiska eller närproducerade varor

För sida A kan ni läsa om: ekologiska varor, kemikalier, bekämpningsmedel, konstgödsel, djurskydd. För sida B kan ni läsa om: närproducerade varor, transporter, svensk lagstiftning, djurskydd. För sida C kan ni läsa om: cirkulär ekonomi, resursförbrukning